

Odluka:

VSRH Rev x 19/2013-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev x 19/2013-2**Datum odluke:** 10.06.2015**Vrsta odluke:** Rješenje**Vrsta predmeta:** Građanski - revizija**Odjel:** GRAĐANSKI ODJEL[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Rev-x 19/13-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća, Đure Sesse člana vijeća, Željka Šarića člana vijeća i Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, u pravnoj stvari tužiteljice Š. D. iz P., zastupane po punomoćniku D. S., odvjetniku u Z., protiv tuženog D. D. iz V. G., N. Č., zastupan po punomoćnicima D. C. i S. M., odvjetnicima u S., radi raskida ugovora o doživotnom uzdržavanju, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1805/09-2 od 28. lipnja 2011., kojom je preinačena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-I342/98-94 od 3. srpnja 2008., u sjednici vijeća održanoj 10. lipnja 2015.,

riješio je:

Prihvaća se revizija tužiteljice Š. D. i ukida se presuda Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1805/09-2 od 28. lipnja 2011., te se predmet vraća drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Drugostupanjskom presudom Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1805/09-2 od 28. lipnja 2011., u povodu žalbe tuženika, preinačena je prvostupanjska presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-I342/98-94 od 3. srpnja 2008., na način da je tužiteljica odbijena (točka I. izreke) s tužbenim zahtjevom koji glasi:

„I. Raskida se ugovor o doživotnom uzdržavanju zaključen 19. rujna 1989. godine u P., između pokojnog I. D. i tužiteljice Š. D. kao primatelja uzdržavanja sjedne strane, te davatelja uzdržavanja - tuženog D. D., kojim ugovorom su pokojni I. D. i tužiteljica Š. D. dozvolili tuženom da odmah prenese vlasništvo nekretnine iz zk.ul.br. 2183 k.o. P.

II. Nalaže se Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Krku, u zemljišnoknjižnom ulošku 2183 k.o. P. i to kč.br. 8071 u naravi zgrada, gospodarska zgrada i dvorište od 1a 13 m2, uspostava zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije

provedbe ugovora o doživotnom uzdržavanju iz stavka I ove presude provedeno pod oznakom Z-2152/89, sve u roku od 15 dana.“

Odlukom o troškovima iz točke II. izreke drugostupanjske presude odbijena je tužiteljica sa zahtjevom za naknadu parničnog troška, dok joj je u točki III. izreke naloženo tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu od 14.913,75 kn.

Protiv ove drugostupanjske presude je tužiteljica podnijela reviziju pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. ZPP, zbog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene zakona. Predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske ukine presudu Županijskog suda u Zagrebu i predmet vrati na ponovni postupak.

Tuženik nije odgovorio na reviziju tužiteljice.

Revizija je dopuštena i osnovana.

Prema odredbi čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08 i 57/11 - dalje: ZPP), stranke koje ne mogu protiv pravomoćne drugostupanjske presude podnijeti redovnu reviziju (čl. 382. st. 1. ZPP), mogu podnijeti tzv. izvanrednu reviziju ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana.

U takvoj reviziji stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (čl. 382. st. 3. ZPP).

Revizija tužiteljice sadrži pitanje koje glasi:

„Je li stranci povrijeđeno pravo na pravično suđenje ako je u vijeću II-stupanjskog suda sudjelovao sudac, koji je u istom predmetu sudjelovao kao sudac u postupku pred nižim sudom, tj. može li sudac koji je sudio pred I-stupanjskim sudom sudjelovati u donošenju II-stupanjske presude, kao član vijeća?“

Tužiteljica u obrazloženju revizije navodi da je pobijanom drugostupanjskom odlukom povrijeđeno njeno pravo na pravično suđenje, jer je postupak povodom njene tužbe pod brojem P-1342/98 pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu vodio sudac D. J. do odlaska na Županijski sud u Zagreb. Sudac D. J. je zadnju raspravu u ovom predmetu proveo 19. siječnja 2006., a nakon toga je predmet preuzela sutkinja V. N., koja je 3. srpnja 2008. donijela presudu kojom usvaja tužbeni zahtjev. Županijski sud u Zagrebu je 28. lipnja 2011., postupajući po žalbi tuženika, u vijeću sastavljenom od sudaca S. A.-K. (predsjednice vijeća) te M. V. (suca izvjestitelja i člana vijeća) i D. J. (člana vijeća), donio pobijanu presudu kojom je prvostupanjska presuda preinačena na način da je tužiteljica u cijelosti odbijena s tužbenim zahtjevom.

Tužiteljica smatra da je na taj način pri donošenju drugostupanjske presude počinjena apsolutno bitna povreda kojom je povrijeđeno njeno pravo na pravično suđenje i pri tom se poziva na odluku Ustavnog suda od 26. studenoga 2010., broj U-III-3403/05.

Odredbom čl. 354. st. 2. toč. 1. ZPP propisano je da bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji, ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji se po zakonu mora izuzeti (čl. 71. st. 1. toč. 1. do 6.), odnosno koji je rješenjem suda bio izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca.

Odredbom čl. 71. st. 1. toč. 5. ZPP propisano je da sudac ne može obavljati sudačku dužnost, ako je u istom predmetu sudjelovao u postupku pred nižim sudom ili pred kojim drugim tijelom.

Sastavni dio prava na pravično suđenje jest pravo na suđenje pred zakonom ustanovljenim neovisnim i nepristranim sudom. Nepristranost suda podrazumijeva da sud i njegov sastav jamče dovoljno sigurnosti kojom isključuju svaku

opravdanu sumnju u nepristranost suda. Sudovi upravo time što nastupaju kao nepristrani pridonose povjerenju javnosti, koje je nužno u demokratskom društvu, što je već utvrđeno stajalište međunarodnog prava (tako u odluci Ustavnog suda od 26. studenoga 2010., broj U-III-3403/05, pozivom na predmet Europskog suda za ljudska prava Mežnarić protiv Hrvatske, presuda, 15. srpnja 2005., zahtjev br. 71615/01, § 27).

U navedenoj odluci Ustavnog suda (isto stajalište Ustavni sud izrazio je primjerice u odlukama broj: U-III-2488/2005 od 6. listopada 2005., objavljena u „Narodnim novinama“ broj 125/05.; broj: U-III-790/2004 od 20. listopada 2005., objavljena u „Narodnim novinama“ broj 128/05. i broj: U-III-4808/2008 od 1. travnja 2010.) istaknuto je da se u pogledu pitanja nepristranosti suda primjenjuje subjektivno i objektivno mjerilo.

Subjektivno mjerilo znači ispitivanje je li sudac imao neki osobni razlog pristranosti u konkretnom predmetu ili osobnu predrasudu, dok objektivno mjerilo znači ispitivanje da li sud kao takav i njegov sastav, jamče dovoljno sigurnosti da bi isključili svaku opravdanu sumnju u pogledu nepristranosti suda. To je važno imati u vidu pri ispitivanju objektivne nepristranosti, jer sudovi upravo time što nastupaju kao nepristrani pridonose povjerenju javnosti koje je nužno u demokratskom društvu.

U pogledu objektivne nepristranosti i Europski sud za ljudska prava smatra da se nepristranost suca pretpostavlja do dokaza protivnoga. Međutim, iz činjenica konkretnog slučaja mogu proizaći objektivni negativni pokazatelji (appearances) sučeve (ne)pristranosti koji opravdavaju legitimno očekivanje da će se sudac otkloniti od suđenja. Takve činjenice npr. postoje kad je sudac u prethodnom postupku odlučivao o pitanjima koja su „blisko povezana s pitanjima odlučivanja o glavnoj stvari“ (presuda u predmetu Hauschildt protiv Danske, presuda od 24. V. 1989. godine, § 51-52).

Ovaj sud je iz predmetnog spisa utvrdio istinitost tužiteljinih navoda - da je sudac D. J. kao što je prethodno navedeno, koji je sudjelovao u donošenju osporene drugostupanjske presude, u istom predmetu sudjelovao kao sudac pojedinac do imenovanja na viši - Županijski sud u Zagrebu.

U ovom predmetu nema ničega što bi ukazivalo na subjektivnu pristranost navedenog suca.

Međutim, prema pravnom shvaćanju ovoga suda, u konkretnom slučaju ne postoje okolnosti koje bi činile dostatnu osnovu za zaključak da drugostupanjski sud odnosno njegov sastav isključuju svaku opravdanu sumnju u nepristranost sudaca koji su donijeli pobijanu presudu (objektivna nepristranost). Sudjelujući u prvostupanjskom postupku i odlučujući o provedbi brojnih (gotovo svih relevantnih dokaza), sudac D. J. već je stvorio određeni stav u pogledu predmeta spora, što čini upitnim postojanje potrebnog otklona kod toga suca pri odlučivanju u istom predmetu u žalbenom postupku. Ta okolnost dovodi u ozbiljnu sumnju njegovu objektivnu nepristranost u odlučivanju u postupku povodom izjavljene žalbe.

Stoga ovaj Vrhovni sud Republike Hrvatske smatra da je prethodno navedenim postupanjem, koje predstavlja apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka (čl. 354. st. 2. toč. 1. ZPP), revidentici povrijeđeno pravo na suđenje po nepristranom sudu (zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava), pa je valjalo uvažavanjem ove (izvanredne) revizije u povodu postavljenog pitanja osigurati jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Slijedom navedenog je valjalo drugostupanjsku presudu ukinuti na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP i odlučiti kao u izreci ovoga rješenja.

Zagreb, 10. lipnja 2015.

Predsjednica vijeća:

Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.